

MÁROK TAMÁS

Orfeum a katedrális tövében

■ CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ ■

Nem először csinálnak lokált a szegedi Dóm kapujában. Az operett már régebben betört a templom alá, a nagy hagyományú szabadtéri színpadra, volt itt már A mosoly országa, Cigányszerelem, sőt A víg özvegyben Daniló az orfeumi hölgyeknek énekelte belépőjét: „A hazaszeretettel szerelmünk többet ér!” Érdekes ez a mottó, hisz megannyi szabadtéri slágerdarabban viaskodnak ezzel a problémával hőseink Bánk bántól Don Carloson át Aidáig.

A Szabadtéri Játékok egykori alapítói és későbbi vezetői azonban fontosabbnak tartották a hazát. A hatalmas színpadra komoly műveket szántak, a még hatalmasabb nézőtérnek népszínházat képzeltek el, de nem népszórakoztatást. A opera és a nagyszabású klasszikus drámai alkotások mellett a nyolcvanas évektől honosodott meg a musical és a rockopera, majd legvégül az operett. Először 1989-ben játszottak itt klasszikus nagyoperettet. Az eddigi három Lehár-darab után Kálmán Imre csak most debütált itt. Vereczki Szilviára hetvennégy évet kellett várni a Dóm téren.

Ahhoz képest meglepően jó bőrben, szellemileg frissen érkezett meg a Csárdáskirálynő. Alföldi Róbert rendező többet tett a darabbal, mint alapos újrasminkelést: kisebb plasztikai műtétet hajtott végre rajta. De nem új arcot faragott neki, csak hangsúlyosabbá tette az eredetit. Már azt, amellyé Kellér Dezső és Békefi István formálták. Alföldi Dóm téri debütálása egyben első operettrendezése is volt. Ehhez képest kevés elfogódottságot mutatott mind a kultikus játszóhely, mind a műfaj iránt. Bátran, biztos kézzel és látható élvezettel használja a hatalmas teret. A zenekart a színpadra teszi egy emelvényre, az árokban meg fürdőmedencét rendez be. Menczel Róbert és Selmeczi György díszletkonstrukciója nagyvonalú. Kihhasználja a gigantikus méreteket, de azért a fontosabb pillanatokban a színpadi középére koncentrálnak. Vérbeli színházi emberek, akik jól tudják, hogy a slágerdarabon telt ház lesz, sőt oldalsó pötszékek, ahonnan szintén látni akar a nagyjérdemű.

Ha fesztiválon tűznek műsorra operettet, abból a mindennapi operettistákat kizárják. A szerepek egyik részét operaénekesek, másik felét prózai színészek alakítják.

A szabadtéri vezetői sokszorosan igyekeztek bebiztosítani a sikert. Két-három darabra való sztárt verbuváltak össze. A rendező érdeme, hogy az előadás nem hullik darabjaira, hanem nagyon is egységes. Csillag és csillag között azonban igen nagy különbség lehet. Van, aki megéri a pénzt, és akad olyan is, aki fölöslegesnek hat. Ez különösen azért feltűnő, mert Alföldi komolyan vette a történetet, amely történet cseppet sem bugyuta.

Hat emberi sorson tekinthetünk végig, mindegyiknek van eleje, közepe, vége, mindenki érkezik valahonnan, és tart valami felé. Az operettszerzők nagyobb figyelmet fordítanak előadóművészeik karrierjére, mint az operakomponisták. Sok darabba írtak öreg primadonna- és bonvivánszerepeket, hogy az a tapasztalat, erkölcsi tőke, amelyet az évtizedek során fölhalmoztak, ne vesszen kárba. A Kellérék átdolgozta Csárdáskirálynő Ceciliáját például Honthy Hannára találták ki, de azóta sok egykori Szilvia idősödött bele a szerepbe Németh Marikától Petress Zsuzsáig. Az egykori Bóni grófból pedig Kerekes Ferkók vagy Miskák lehetnek idővel, a kevésbé szerencséseknek Leopold Mária jut. Mármint az efféle fesztiválprodukciónál épp ennek a folytonosságnak az ereje nincs meg.

Veréb Simon felvétele

Stohl András (Bóni) és a lyányok

Az még nem volna baj, hogy Hernádi Judit Cecília helyett önmagát alakítja. A probléma az, hogy soha nem volt sem Szilvia, sem más operettdíszőz, úgyhogy nincs mire emlékeznie. A figura súlytalan, csak állapota van, sorsa nincs. Pózokból építkezik. Hasonló gondok adódnak Gálffi Lászlóval is, aki Kerekes Ferkóként decensen dohányzik. Ám arca annyira fiatalos, nem öregedő típus, hogy soha nem lesz képes egy idősödő úr képzetét kelteni. Ha már a vígszínházi színészskörben gondolkodunk, ez Darvas Iván szerepe volna, ha színpadra lépne még.

Kitűnőek viszont a fiatalok. És éppen attól jók, hogy komolyan veszik magukat és a feladatot. Rálik Szilvia nem negédes orfeumcicát formál, hanem kemény nőt, aki küzd a szerelméért. A pávatollak dekorációként hatnak rajta, de szenvedélyét hitelesen viseli. Alföldi illúziótlannul szemléli a figurát: az első felvonásban, miután szerelmet vallott Edvinnek, Bóni karjaiba veti magát. Szerelmes lett a lány, de a régi reflexek, ugye, még működnek. Nem véletlenül óvják tőle az ifjú herceget. Ugyanilyen pontos Edvin és Stázi kettősének

beállítása. „Túl az Óperencián boldogok leszünk” – éneklük keringőritmusban, de nem egymással táncolnak, hanem egy-egy képzelt partnerrel. Rálik mutatós színpadi jelenség, magas, karcú. Hangja is inkább volumenével, képzettségével, hajlékonyságával hat, mint érzékeny szép színevel. Kemény nő, pontosan neki kifaragott alakítás. Az pedig talán világcsúcs, de minden bizonnyal szabadtéri rekord, hogy egymás után énekelte el a *Nabucco* hangnyúzó Abigéljét és a legnagyobb operettprimadonna szerepet. Nyári Zoltán kivételként az Operettből érkezett, tenorja szépen szól, a hagyományosnál nagyobb hévvel alakít. Ő pedig önmagával és a környezetével viaskodik. Stohl András kitűnően adja Bónit, nagy színészhez méltó arányérzékkel keveri a könnyelműséget az ütődöttséggel, majd az érzelmességgel, és tévedhetetlenül találja el azt a két pillanatot, amikor egy-egy komoly mondatával csendet vág a színpadon. Bodrogi Gyula a maga természetes létezésével magától értődően tölti ki Miska figuráját, anélkül hogy mélyebb értelmet adna neki.

Leopold Máriának megnyerték Gregor Józsefet, aki mindig kapható egy kis bolondozásra. A figurát sajnos nem sikerült kitalálni a számára, a herceg feledékenysége elég sovány ötlet. Az viszont teljesen helyénvaló, hogy beiktattak neki egy nótát. A sok képzett

dalos közül mégis csak ő volt az, aki fölényes biztonsággal követte Silló István pálcáját.

A harmadik felvonásra már kevés fordulat marad, erősíteni kell színpadban. Alföldiek bécsi palota helyett egy fürdőhelyre helyezik át a cselekményt, Miska úszógumival közlekedik, a szerelmese boldogsága pedig a zenekari árokban kialakított fürdőmedencékben való pancsolással teljesedik be.

Hogy mindez illik-e ide, egy templom tövébe? Persze hogy nem. Hogy fönnakadt-e ezen bárki is? Aligha. Mindenki remekül szórakozott. Kasszasiker némi állami dotációval.

CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ (Szegedi Szabadtéri Játékok)

DÍSZLET: Menczel Róbert, Selmeczi György. **JELMEZ:** Gyarmathy Ágnes. **DRAMATURG:** Vörös Róbert. **ZENEI VEZETŐ ÉS KARMESTER:** Silló István. **MOZGÁSTERVEZŐ:** Király Attila. **ASSZISZTENS:** Lázár Katalin, Szabó Orsolya. **RENDEZŐ:** Alföldi Róbert.

SZEREPLŐK: Rálik Szilvia, Nyári Zoltán, Stohl András, Bartsch Kata, Hernádi Judit, Gregor József, Gálffi László, Bodrogi Gyula. Közreműködik továbbá: a Szegedi Nemzeti Színház Énekkara és a Szegedi Szimfonikus Zenekar.

A SZÍNHÁZ- ÉS FILMMŰVÉSZETI EGYETEM KÖNYVTÁRA KÖNYVTÁRVEZETŐ MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE PÁLYÁZATOT HIRDET

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

- magyar állampolgárság • felsőfokú könyvtár szakos végzettség
 - büntetlen előélet • min. 3 éves vezetői gyakorlat
 - min. egy középfokú nyelvvizsga valamely világnyelvből
 - számítógépes felhasználói ismeretek.

ELŐNYT JELENT:

- a magyar és a nemzetközi színház- és filmkultúrában való jártasság
 - könyvtári munkában szerzett legalább 5 éves tapasztalat

A PÁLYÁZATHOZ MELLÉKELTEN CSATOLNI KELL:

- részletes szakmai önéletrajzot • végzettséget, képzettséget, nyelvtudást igazoló okiratok hiteles másolatait • a pályázónak a könyvtár vezetésével kapcsolatos terveit és azok megvalósítására vonatkozó elképzeléseit (információk a könyvtárról: 266-4121, Dr. Kukorelli Tiborné, hétköznap 10.00 – 11.00 óra között)
- három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot a Színház- és Filmművészeti Egyetem (1088 Budapest, Vas u. 2/c) címre lehet benyújtani a Kulturális Közlönyben történő megjelenést követő 30 napon belül. A borítékon kérjük tüntessék fel: „Könyvtárvezetői pályázat”. Elbírálásra a benyújtási határidőt követő 30 napon belül kerül sor. Bérézés a közalkalmazotti törvény besorolása alapján.

Szeretnénk Önt is olvasóink táborában üdvözölni, egy viszonylag szűk, ám rangos szellemi kör tagjai között. Szerzőink, akikkel a lap olvasása révén megismerkedhet, a kortárs irodalom, publicisztika és grafika élvonalbeli képviselői.

Pénteken keresse az újságárusoknál, vagy fizessen elő az ÉS-re!

Előfizetési díj egy évre: 11 300 Ft, fél évre: 6300 Ft, negyedévre: 3360 Ft

Megrendelem az ÉS-tpéldányban,időtartamra.

Kérem, küldjenek részemre előfizetési csekket.

Név:.....

Cím:.....

A megrendelőszelvényt kitöltve küldje vissza címünkre:
1089 Budapest, Rezső tér 15. Tel.: 303-9211, Fax: 303-9241

Nézőpont

A pályázat témája:

Egy szabadon választott, ebben az évadban bemutatott darabról írt kritika

Terjedelem: 3500 karakter

A pályázatokat a szerkesztőség bírálja el, a legjobb írást a Sűgóban megjelentetjük, és az alkotót színházjeggyel jutalmazzuk!

A pályázatokat a következő e-mail címre várjuk: nezopont@sugo.hu

Kérjük, hogy az e-mailben tüntesse fel nevét, címét és telefonszámát is!